

TORONTÁI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 143. szám.

Kedd, július 5.

A politikai élet vakációja.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 3.

A skupstina tegnap este tartotta a nagy szünet előtti utolsó ülését. A vakáció alatt a klubok sem üléseznek, azonban minden klub inspekciónak vezetett be, melyet a képviselők felváltva fognak ellátni. Ugyanígy a miniszterek nagyobb része is nyári pihenőre vonul vissza, a nyári politikai élet tehát nagyon nyugalmassá lesz. Egyedül a most megalkotott törvényhozó, pénzügyi és hárszabályt előkészítő bizottságok fognak működni a megállapított program szerint.

Habsburg-propaganda Wienben.

A Torontál tudósítójának telefonjelentése.

Wien, jul. 3.

Tudósítónk jelenti, hogy Wienben újabban igen nagy mérvben hódít tért a Habsburg-propaganda. A közuti vasutak kosályaiban ezerszámra osztogatják a röpcédulákat, amelyeknek tartalma nagyrészt ez: „Visszahívjuk a mi eszászárunkat. Visszahívjuk a hová való, a mi régi Wienünkbe, eszászár városunkba!”

Az Arbeiter Zeitung a legerősebben tiltakozik ez ellen a propaganda ellen és felhívja a rendőrséget a sürgős közbelépésre.

A sinfeinok jól felkészültek

Páris, jul. 3.

A Temps értesítése szerint az amerikai partok közelében legutóbb tíz hajó tűnt el titokzatos módon. A vizsgálat megállapította, hogy Amerika és Irország között állandóan két tengeralattjáró közlekedik és hogy a corks lord major állítólag többször járt Amerikában e hajók segítségével.

A görögök blokálják a Márványtengert.

London, jul. 3.

A görögök a Márvány-tenger partjait blokád alá helyezték, hogy ilyen módon lehetetlenné tegyék a kemalistáknak a fegyverszállítást.

Ultimátum a régens elleni merénylet miatt.

— Budapesti tudósítónk távirata. —

Wien, július 3.

A beogradi merénylet ügyében érdekes fordulat állott be. Az ügy kiderítésével megbízott beogradi vizsgálóbíró utasítására a régens herceg elleni merénylet értelmi szerzőit letartóztatták. A merénylő azt is elmondotta, hogy a három képviselő: Filipovics, Kovacevity és Csopics a moszkvai szovjet bécsi fiókjának határozatát hajtották végre. A jugoszláv kormány a teleplezések hatása alatt

ultimátummal fordult az osztrák kormányhoz, amelyben azt követeli a bécsi kormánytól, hogy robbantsa szét minél előbb a destruktív elemek fészket. Első sorban utasítsa ki Radeket, Gagliardit, Susztersichot, Horvátot és Sakszot és garantálja a loyális szomszédi viszonyt, mert ellen esetben a beogradi kormány a cseh és román kormánnyal együtt kénytelen lesz a legerősebb represszáliákat alkalmazni.

Terrorista tanács volt Novisadon.

— A „Torontál” tudósítójának telefonjelentése. —

Beograd, július 3.

A Sándor régens elleni merénylet ügyében a rendőrség még folyton a legmesszebbmenően dolgozik. A merénylő vallomása szerint tettének értelmi szerzői Filipovics, Kovacevity és Csopics voltak. A rendőrség letartóztatta Csáki Lajos novisadi napszámot, aki vallomásában sok szenzációs dolgot mondott el.

Vallomása szerint Novisadon szervezett terrorista tanács volt, amelynek tagjai Kovacevitytel az élen Steity, Juhász József, Marinkovity Mladen, Jovanovity Joca, Ferudner, Kolacsek és ő — Csáki voltak. Kiderült az is, hogy a merénylet nap-

ján Juhász József és Marinkovity Mladen együtt jöttek Steityel Beogradba. Ez a két ember most szökésben van. A belügyminiszterium a szökevények fejére 10—100 000 dinárt tűzött ki.

A kommunista képviselők a terükre rótt eszelekményt egyöntetűen tagadják és így tegnap délután szembeszűntek őket Steityel aki velük szemben megmarad terhelő vallomása mellett. Ezután Csákit szembeszűnték a három képviselővel, aki kijelenti, hogy Kovacevicsot és Csopicsot ismeri, de Filipovicsot sohasem látta.

A vizsgálat még folyik.

Amerika különbéje Németországgal.

1. „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, jul. 3.

Washingtonból jelentik, hogy a képviselőháznak arra a határozati javaslatra történt szavazása alkalmával, amely Németországgal, Magyarországgal, Ausztriával szemben a hadiállapotot megszünteti és a békés viszony helyre állítását kimondja, 263 képviselő szavazott a javaslat mellett, 59 pedig ellene.

Washington, jul. 3.

A rajnai amerikai megszálló csapatokat Németországból visszavonják. Harding elnök kijelentette, hogy ez abban a pillanatban fog megtörténni, mihelyt

a békehatározatot aláírják. Azt hiszik, hogy az amerikai csapatokat július 4-ikén a nemzeti ünnepeken fogják visszavonni.

Bajban az angol miniszterek.

London, júl. 3.

Az angol miniszterek elleni merényletekről legközelebb szenzációs teleplezések várhatók. A miniszterek védelmére a legmesszebbmenő biztonsági rendszabályokat fogják foganatosítani.

Rövid hírek.

Páris, jul. 3.

Az angol-japán szövetség megkötését októberig elhalasztották.

Budapest, jul. 3.

A zöld internacionale szervezése ügyében Mayer államtitkár Párisba utazik.

Róma, jul. 3.

A fasiszták és a szociálisták vezetői tárgyalásokat folytatnak a két párt kibékítése érdekében.

Varsó, jul. 3.

A pénzügyminiszter törvénytervezetet mutat be, mely szerint nagy vagyondezmát fognak szedni.

Róma, jul. 3.

Az olasz király Boromit biztatja meg az új kabinet megalakításával.

Budapest, jul. 3.

A földművelési miniszterium becslése szerint 11¹/₂ millió mázsa buza, 4¹/₂ millió mázsa rozstermésre lesz kilátás.

HIREK

Szülők figyelmébe!

A helybeli állami főgimnázium igazgatósága ez uton tudatja az érdekelte szülőkkel, illetve az állami szerb főgimnázium magyar tannyelvű párhuzamos osztályába beiratkozni szándékozó tanulókkal, hogy a beiratkozás alkalmával magyar anyanyelvüket nem hatósági bizonyítvánnyal, hanem csak két tanu aláírású elváltott bizonyítvánnyal kell igazolni egyidejűleg a szülőnek és a tanulóknak írásbeli vagy a beiratáskor leendő szóbeli kijelentéseik alapján.

Ezen körülményt a mindenfelé elterjedt és az újságokban is tévesen közölt ellenkező híresztelésekkel szemben hozza a főgimnázium igazgatósága az érdekeltek tudomására.

A gimnáziumi beiratások folyó hó 4-ikétől 8-ikáig bezárólag tartatnak a főgimnázium épületében, az első emeleten az igazgatói irodában.

Az állami felső kereskedelmi és polgári iskola igazgatósága értesíti azon szülőket, akik az idő rövidsége miatt gyermekeik ke-

resztlevelét nem képesek megszerezni s ezen okból a hatóságtól a nemzetiségüket megállapító igazolványt nem kaphatják, hogy a nemzetiség megállapításánál megelégszik egy 3 tanu aláírásával aláírt nyilatkozattal.

A Torontál mai számában kezdjük meg a legújabb lakásrendelet közlését. Szerdai számunkban pedig az alkotmány teljes szövegét hozzuk magyar fordításban. Az alkotmány teljes szövege magyar nyelven a Torontálban jelenik meg először.

Felakasztotta magát, mert nem tudott megélni. Budai Péter 44 éves felsőmunkás földműves sehogysem tudott csekély keresetéből megélni. Nagy családja annyi gondot okozott és annyi pénzt enésztett fel, hogy a szegény Budait végleg elkéséltette ez a szürke rossz élet. Nyolc gyermeke száználmas tekintete meg rajta függött, tőle kért cipőt, ruhát, tőle rimánkodott élelmet és a jó Budai apának nagyon féjt, hogy nem adhatja azt amit más apa megtehet. Nagy bánatában öngyilkosságot tervezett és június 30-án délután négy órakor felakasztotta magát. Csak két órával később vették észre tettét ekkor már halott volt. Ő is a nyomor áldozata.

Borzalmas öngyilkosság Vranjevon. Borzalmas öngyilkosság történt pénteken reggel Araeson, Petaresics János 53 éves földművest nagyon elkéséltette az élet, elhatározta tehát, hogy mindenáron véget vet neki. Péntek reggel fél nyolc órakor, amikor hozzátartozói közül senki sem tartózkodott a közelben, előszedte a horvátokését és azzal előbb a nyakába, majd a hasába szúrt. Nagyon szívs ember lehetett, mert a borzalmas sebek dárta, még kiment az udvarra és bengtört a kútból. Szomszédja vette észre elsőnek tettét, aki kihuzta iszonyúan elesufult testét a kútból. Hogy mi vihette Petrovicsot a szörnyű tett, elkövetésére az még egváelőre ismeretlen.

Országos vásár Panesevön. Julius hó 14. és 15-én tartják meg Panesevön a „Péter Pál” országos vásárt. Állat- és kirakó-vásárt egyazon napon tartanak. Vészmentes helyről szabályszerű járulatlevéllel ellátott állatok kerületben számban felhajthatók.

A román király megkoronázása. Bukarestből jelentik, hogy a román királyi pár koronázása Gyulafehérvárott szeptember 27-ikén lesz nagy pompával.

Olvassink figyelmebe ajánljuk lapunk mai számában megjelent benzín hirdetőment.

Adományozás. N. N. lapunk utján 100 koronát küldött be a helybeli árvaház javára.

A francia népszámlálás. A francia népszámlálás eddig ismert adatai szerint Franciaország lakossága 36 millió 884 ezer 206. Az 1911. évi népszámláláshoz viszonyítva ez harmadfél millió esökkenést jelent.

Az alkotmány revízióját követelik Korosecék.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beograd, július 3.

A Korosec-párt képviselői a tegnapi nappal visszatértek a parlamentbe, amelyet néhány nappal ezelőtt azért hagytak el, mert nem akartak az alkotmány meghozatala-

ban közreműködni. A Korosec klubot hir szerint a horvat néppárt klubja is követni fogja és mindkettő az alkotmány-revizió jelszavával fog új küzdelembe menni.

A parlamentet október huszig elnapolják.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 3.

A parlament mai ülését dr. Ribár házelnök délelőtt 11 órakor nyitja meg. Napirend előtt felolvassa Pasity miniszterelnök azt az ukázt, mely szerint az alkotmánygyűlés a mai naptól kezdődően törvényhozó gyűléssé alakul át.

Ezután a Ház titkára javasolja, hogy a törvényhozó gyűlésben az alkotmánygyűlés eddigi elnöksége maradjon mindaddig működésben, míg a törvényhozó bizottság meg nem hozza az új házszabályt. Javasolja továbbá, hogy azonnal válasszanak egy husz tagból álló pénzügyi és egy 24 tagból álló házszabályelőkészítő bizottságot. A skupstina a javaslatot egyhanguan elfogadta.

Ezután a tegnapi gyűlésre a parlamentbe visszatért klerikális képviselők letették az alkotmányra az esküt.

Vosnyák (szov. agr.) azt javasolja, hogy az alkotmányt az összes idegen nyelvekre fordítsák le. A házelnök megjegyzi, hogy erre vonatkozólag már megtörténtek a szükséges intézkedések. Ezután elrendelik a bizottságok megválasztását, majd este hét órakor még két ankét bizottságot választottak a belvi és a topcsideri uradalomak vagyonkezelésének átvizsgálására.

Dr. Ribár ezután bejelenti, hogy a skupstina üléseit július 20-ig elnapolja. Ha azonban a bizottságok hamarabb fejeznék be munkájukat, esetleg hamarabb is összehívja a parlamentet.

Miről irnak a lapok?

A „Sloboda” a bolsevizmus mai állapotát kommentálja. Teóriája a praktikus életben esődot mondott. A kapitalista világ összes rosszsa, a militarizmus összes ágvni nem ártottak annyira jól fölfogott érdekének mint a bolsevizmus. A bolsevizmus leverésével fog virradni az orosz proletáriátus tulajdonképeni hajnala.

A „Zastava” felhívja a nép szélesebb rétegeit, kik tőkét még mindig szalmazsákokban rejtgetik, hogy egyesült erővel működjenek közre az amugy is tökeszegény társadalmunk gazdasági felújításán. A hivatalosan megállapított adatok szerint ugyanis körülbelül 5 milliárd korona a forgalomban nem lévő tőke, mely összeggel még sokkal nagyobb előnyököt lehetne aránylag rövid időn belül okos gazdasági politikával elérni.

A „Jedinstvo” a trianoni békeszerződésnek nemrég történt ratifikálásával és annak végrehajtásával kapcsolatban felhívja a kormányt, hogy Baranyát mentse meg, mert ez még lehetséges. A szláv elemek kivül a vidék szocialista lakossága jugoszláv érzelmű, a németeket a forgalomban lévő magyar koronának jugoszláv dinárokra való bevéltésénél lehetne megnyerni.

Tőzsde

Július 3.

Wieni tőzsde. A tőzsde magánforgalomban viharos kereslet mutatkozott idegen valuták iránt. Nagy mértékben kerestek dollárt, svájci frankot, magyar koronát is, amelynek az árfolyama 280-ra emelkedett. Ennek az lesz a következménye, hogy Wienben a jövő héten az élet újból megdrágul negyven százalékkal.

A versaillesi békeszerződés titkaiból.

— Wilson elnök ajándékterveiről. —

Mikor Wilson elnök a párisi békekonferenciáról hazájába visszauazott, nem csupán a rosszul megcsinált német békeszerződést vitte magával, hanem az Európában kapott ajándéktárgyakkal bőven megnakott máhát is.

Mint a következmények mutatják, amerikai polgártársai nem voltak és nincsenek megelégedve az ő hozzájárulásával készült békeszerződéssel, de még inkább rossz néven vették tőle, hogy elnök lettére külföldön fűtől-fűtől ajándékokat fogadott el.

Különösen Knox szenátor háborodott fel emiatt. Ő kereste ki az Amerikai Egyesült-Államok törvénytarából azt a régi, de még mindig érvényben álló törvényt, amely megtiltja az Egyesült-

Allamok fejének, hogy külföldiekől barminő ajándékot elfogadjon.

Knox szenátor e törvény alapján vizsgálatot indítványozott Wilson ellen, indítványát a szenátus el is fogadta.

A vizsgálat intézésére bizottságot küldtek ki, amely nyomban meg is kezdte működését.

A bizottság egyheti működés után nyolcemillió frankra becsülte azoknak az ajándékoknak az értékét, amelyeket Wilson elnök, felesége és leánya Európában kaptak és elfogadtak. Ezt a számadatot a francia lapokból vettem, amelyek azt is megjegyezték, hogy a bizottság még nem fejezte be leltározó munkáját.

Az ajándékok adásában az entente és a szövetséges államok, egyes testületek és magánosok vettek részt egyaránt. Az angolok és a franciák főleg ékszerekkel, a franciák ezenkívül még selyves- porcellánokkal is, a belgák brüsszeli csipkékkel kedveskedtek Wilson elnöknek és a családjának. Az olasz városok ellenben — siettek Wilson elnököt díszpolgárrá választani.

Róma nagy lelkesedés közepette Civis Romanus-szá választotta meg Wilson. Piemont-nak összes városai és falvai pedig Turinban ünnepélyesen adták át Wilsonnak a díszpolgári okleveleket.

Később, aradón a főmei kérdés — Wilson közbelépése folytán — az olaszok névze kedvezőtlen fordulatot kezdett ölteni, D'Annunzio egy újságírókékben azt írta, hogy a pergamenre írott díszpolgári okleveleket helyett az olaszoknak is — mint a többi szövetséges államoknak — ékszereket és más értékesebb tárgyakat kellett volna átírujtan Wilson feleségének — tiszteletük kifejezésül.

D'Annunziót ezért a nem is nagyon leplezett sértésért az olasz lapok nagy része elítélte, szemére vetették, hogy megsértette egy szövetséges államnak a fejét és egy nőt, de D'Annunzio rá sem hederített a szemrehányásokra, s nem vonta vissza a sértést.

Párisban nagy port vert fel a Galerie Lafayette ajándékának az ügye. A legdivatosabb párisi nagy áruház, a Galerie Lafayette, a párisi napilapokban és egyéb helyeken elhelyezett reklámokkal hívta fel a közönség figyelmét az alkalmazottjai által Wilson kisasszonynak felajánlott fehérnemű meglekintésére. A közönség heteken keresztül tízezerrel vonult az áruház tündéresen kivilágított kirakatai elé, ahol lefedelmi vagyont érő gyönyörű fehérneműk kí voltak állítva. Mindenki elragadtatással beszélt a rendkívüli ízléssel kiválasztott fehérneműkről, a párisi szalonokban ez volt a szóbeszéd legbőségesebb tárgya s titokban sokan irigvelték Wilson kisasszonyt, aki ha nem volna egyéb hozományra, már csak a kelengyéljére is kaphatna vagy egvá néhány tucat völegényjelöltet.

Jött azonban április elseje az áruház alkalmazottjai siettek a pénztárhoz, hogy felvegyék fizetésüket. Nagy megdöbbenésükre valamennyiüknek a fizető-

séből jöcskán igazgatóságát — cloztes bejegyeztetésen Lisasszon hercegi árak levonások 40 váltakoztak.

Az alkotmány perze nagy mértékben teltek, gondnok a v.

Nem így van, hanem öt szeged akik a párisi lett, alig tudtásükkül. Ők diplomáták, gáik, tiltakozás azt merésze-

E. Általán

Minden lakás, bérletben, lete, ugyszinte nyek ezen rendvarnak 42 és ezen rendelet, továbbra is er ellenben az ez letek tekinteté zódések hatály nyében oly re mazznak, amely tel ellentétben

Az albérletbe Albérletek, rendelet ide, évenben mara bérbeadó helye nosa lép és a k lajdonos közöt delet értelmé

Kivételnek a alól oly lakás, amely lakásba la az albérlet, ládja eltartás szükséges.

II. B

Minden bér megállapításá veendő az ala az, amely 1914. Ha a bérlet ius 1-én nem megbízhatóan pitani annak a amely ezen a pul veendő a ebben az időbe ért hasonló kö zettett.

A négyszeres összeg adja a az ezer, rende letnek

A nyagilag akik kö tulnyom vil vagy ny alapbérösszeg szorosara eme

Amennyiben tek részére (k bé összeg után a bérlo terhére

séből júlián levontak az áruház igazgatóságának rendelkezésére — előzetes meghallgatásuk és beleegyezésük nélkül — a Wilson kisasszonynak felajánlott fehérmű árának fedezésére. A levonások 40 és 300 frank között váltakoztak.

Az alkalmazottak között perze nagy zugolódás lett, de mit tettek. — bele kellett nyugodniuk a változhatatlanságba.

Nem így gondolkozott azonban őt szegény kis midinette, akik a párisi nagy drágaság mellett, alig tudtak megélni a fizetésükből. Ők nem voltak annyira diplomaták, mint a többi kollégáik, tiltakoztak a levonás ellen, azt merészelték mondani, hogy

Wilson kisasszony vegyen a saját pénzén fehérműt, ha szüksége van rá. Ebből azonban baj lett. Az őt tiltakozó midinettet 24 óra alatt elcsapták az áruházból.

Az ügy ezzel anvilvánosság elé került. A L'Oeuvre és Bonsoir című lapok fessegetni kezdték a dolgot, annyit irtak a Wilson kisasszony fehérműjéről és az egyéb ajándékokról, hogy a hír a tengeren keresztül Amerikába is eljutott.

A szigorú amerikai szenátorok nem tettek egyebet, minthogy a vizsgálat elrendelésével dokumentálják, hogy az amerikai nép nem azonosítja magát elnökének magánténykedésével.

Az új lakásrendelet.

I. Általános rendelkezések.

1. fejezet.

Minden lakásbérlet, valamint más, bérletbe vett helyiségek bérlete, ugyancsak az albérletek, amelyek ezen rendelettel engedélyezve vannak (2. és 3. fejezet) és amelyek ezen rendelet idején fennállanak, továbbra is érvényben maradnak, ellenben az ezen bérletek és albérletek tekintetében megkötött szerződések hatályukat veszítik, amennyiben oly rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek a jelen rendelettel ellentétben állanak.

2. fejezet.

Az albérletbe adások tilosak. Albérletek, amelyek a jelen rendelet idején fennállanak, érvényben maradnak, úgy hogy a bérbeadó helyébe az épület tulajdonosa lép és a későbbi albérlet és tulajdonos közötti viszony ezen rendelet értelmében rendezendő.

Kivételnek a fentebbi két szabály alól oly lakásrészeknek albérletei, amely lakásban a bérlő maga lakik, ha az albérletbe adás az ő és családja eltartására mulhatatlanul szükséges.

II. Bérösszegek.

3. fejezet.

Minden bérlemény bérösszegének megállapításánál mindig tekintetbe veendő az alaphérösszeg, ez pedig az, amely 1914 július 1-én fennállott.

Ha a bérlemény tárgya 1914 július 1-én nem volt kiadva, vagy ha megbízhatóan nem lehet megállapítani annak a bérnek a nagyságát, amely ezen a napon fizetettett, akkor veendő az a bérösszeg, amely ebben az időben hasonló bérleményért hasonló körülmények között fizetettett.

4. fejezet.

A négyszeresre felemelt alaphérösszeg adja a rendszerinti mértéket az ezen rendelet szerinti lakásbérletnél.

5. fejezet.

Az anyagilag gyöngébb bérlőknek, akik közé azok is tartoznak, akik tulnyomóan állandó fizetésükből vagy nyugdíjükből élnek, az alaphérösszeg legfeljebb háromszorosára emelhető.

Amennyiben az autonóm testületek részére (község megye stb.) a bérösszeg után pótdadó fizetetik, ez a bérlő terhére esik.

6. fejezet.

A 4. fejezet rendelkezésétől eltérően az alaphérösszeg legfeljebb hatszorosára emelhető oly lakásoknál, amelyekben oly bérlők laknak, akiknek évi jövedelme 60.000—100 ezer korona.

7. fejezet.

Ha oly bérlőkről van szó, akiknek évi jövedelme a 100.000 koronát meghaladja, a tulajdonos a bérösszeg tekintetében szabadon szerződhetik, tekintet nélkül a fennálló szerződésre, de ezen rendelet 24. fejezetének korlátozása mellett.

8. fejezet.

Változó lakáshatóságok, illetve bizottságok fel vannak hatalmazva, hogy szállodákban, éjjeli szállásokban, penziókban, fürdőhelyen és hasonló helyeken úgy a berendezett mint a be nem rendezett szobák árát megállapítsák.

9. fejezet.

Más bérleteknél, amelyek tárgya nem esik a lakásbérletek kategóriájába, megmarad a bérösszegre vonatkozó szerződési szabadság. Ha a tulajdonos a bérlővel a bérösszeg nagyságát a jelen rendelet korlátozása belüli az illetékes lakáshatóság határozza meg.

Ezekben az esetekben a bérösszeg megállapításánál tekintetbe veendő a bérlő és a háztulajdonos anyagi helyzete és életmódja, az üzlet és vállalat előmenetele, az üzlet gyöngébb jövedelmezősége, továbbá tekintetbe veendő a mellékkörülmények, az épület minősége, az illető főzse lakóinak érdeke, akiket az idegenekkel szemben való viszonyt illetően teljesen meg kell védeni. A lakbér megállapításánál továbbá tekintetbe kell vennie a hatóságoknak, hogy a háború alatt vagy azután meg lett-e rongálva és mennyiben a bérbeadott tárgy és a bérlő meg volt-e fosztva annak a lehetőségétől, hogy azt egészben élvezze vagy ennek folytán volt-e valamilyen kára?

Ha valamely vállalat tulajdonosa, aki egyuttal annak az épületnek és tulajdonosa, amelyben a vállalat van, a jelen rendelet életbe lépte előtt ezt oly feltétel mellett adta el, hogy az épületben, amelyben a vállalat van, az eladó mint bérlő meghatározott bérösszeg mellett bennmarad, e bérösszeget ezen

fejezet alapján nem lehet emelni, hanem az megmarad az eredeti szerződés meállapítása szerint.

10. fejezet.

Oly lakásoknál és más bérleményeknél amelyek humánus és kulturális célra vannak kivéve az 1914 július 1-én való alaphérösszeget legfeljebb négyszeres összegére lehet felemelni.

11. fejezet.

Vízvezeték, kanalizáció szemétkiürítés, kéményseprés és lépesó kivilágítás díját, amennyiben a bérelt dolgok élvezésével összefüggnek, a bérlők aránylagosan viselik. Ha a tulajdonos ugyanabban a házban lakik, ő is visel aránylagos részt.

III. Mentességek a korlátozások alól.

12. fejezet.

Az ezen rendeletben előírt minden korlátozás alól mentesek:

1. Minden újonnan emelendő épület és azok is, amelyek építése 1918 november 1-én kezdődött, éppúgy az újonnan emelt emeletek és a fennálló épületekhez épített új épületszárak.

2. Mindazon épületek és épületszárak, amelyek eddig is mentesek voltak hasonló korlátozásoktól.

3. Régi épületekben lévő lak- és üzleti helyiségek, amelyek alaposan helyre lettek igazítva, de előbb lakásra nem voltak használhatók, úgy hogy ilykép új lakhelyiségek keletkeztek.

Hogy milyen épületek tekintendők alaposan helyreigazítottaknak, azt az illetékes lakáshatóság fogja minden esetben megvizsgálásával eldönteni.

13. fejezet.

Új épületek utáni adó- és pótdómentesség tekintetében érvényesek az 1920 július 19-iki rendelet (Sluzbine Novine 159., 1920 július 23-iki szám) határozományai. Ugyanezen rendelet 1. fejezetének 1. bekezdése érvényes az 5. pontra vonatkozó résznek felemelésére vonatkozó határidő tekintetében.

(Folytatjuk.)

Meghívó

A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egyesület f. é. július hó 17-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor a nagybecskereki Kaszinó társulat nagytermében

közgyűlést

tart, amelyre az egyesület tagjait ezen ael tisztelettel meghívjuk.

TARGYSOROZAT :

1. Megnyitó.
  2. A tisztikar újraválasztása.
  3. Esetleges indítványok.
- A tárgysorozat letárgyalása után

felolvasó ülés lesz.
Vel. Beeskerek, 1921 július 1.
Az igazgatóság.

Főmolnárt

azonnali belépésre keresünk.
RIEGER M. és Társai vámmalom,
1325 Végszentmihály. (Torontálme.)

Kifutó

fiu vagy leány felvétetik

HOFFMANN G. és Társándl,
Fő utca (Benó-udvar) 1348

Zu verkaufen

2 Dezimalwagen samt Gewichter,
1 grosse Getreidereuter, 1 kleinere Getreidereuter, Normalwagen verschiedener Größe, grosser Getreidestecher, Magazinistische und diverse Requisiten bei 1349
Julius Deutsch in Vel. Beeskerek.

Egy zongora, különféle butordarabok és képek eladandók

1334
Alexandrova (fő) u. 610 szám alatt.

Egy motorkerékpár eladó,

3 kerekű kocsival, 5 1/2 HP, jókarban, minden időben látható a megyeházán, a főispáni safförtnél

Velimir Opaljev-nél
Veliki Beeskerek 1332

Eladó más vállalat miatt azonnal, szabad kézből egy falusi nagy korcsma

engedéllyel és leltárral együtt. A ház áll négy szobából megfelelő helyiségekkel és 1800 [ ]-öl udvar és kerttel. A községben egyedüli korcsma. 1335
Bővebbet Piking ügynöknél.

Hirdetések

felvétetnek a...
TORONTÁL
kiadóhivatalában

Buziási természetes

szénsav

vevő vasútállomására szállítva bérmentve
475 koronaért kapható

Philippovich Ádám cégnél Pancsován.

mint a J. Musong és Tarsa cég vezér-
képviselése az SHS. királyság területére.

Rendelések intézendők: 1238

A vezérképviselést címére Pancsovára
és a veliki kikindai fiók Gjorgje
Okolisarov-féle sörlerakat címére.

Együttal ajánlok 110-szeres Monopol-
Sacharint tablettákban vagy kris-
tályosodva különként 2200 koronaért

**Autó-
fuvarozást**

helyben és vidékre

mérsékelt
áron vállal

1342

Berberszki Mita

Vel. Becskerek, Obala Princeza
Jelena (Gizella-part) 17. szám.

Elsőrendű amerikai

1341

**hengerolaj, gépkenőolaj és kenőzsir
kapható: Berberszky Mita**

mechanikai üzletében V. Becskerek Ob. Princeza Jelena (Gizella-part) 17.

Ugyanott eladó 3 motorkerekpár és 4 autó.

**Autók! Motorok! Cséplőgépek!
Benzin érkezett!**

Product of U. S. A.

Mint az amerikai Vacuum Oil Co. D. D. kép-
viselői értesítjük a közönséget, hogy részünkre
nagyobb mennyiségű „Sphinx” jegyű valódi
amerikai könnyű fajsúlyú rektifikált benzin
érkezett és azt eredeti gyári áron árusítjuk.
A benzin 2 kánát tartalmazó ládákban van,
tehát annak kezelése nagyon meg van
könnyítve. — „Sunflower” jelű valódi ame-
rikai tiszta fehér petrolumból szintén
elégendő raktár. 1297

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai Vel. Becskerek
Zsitni trg.

*Székértelmezés, vegyes munkás és kerék-
készítő bogár, tüziemberek, rugómunkához
értők, padiemberek, teljes gyakorlatlalt bírók
azonnal munkába léphetnek.*

*Prva srpska kola Sterana Bakše
Beograd, Ratarska 97.* 1327

Azonnal szállít ab raktar
Veliki Becskerek 401

kékkő

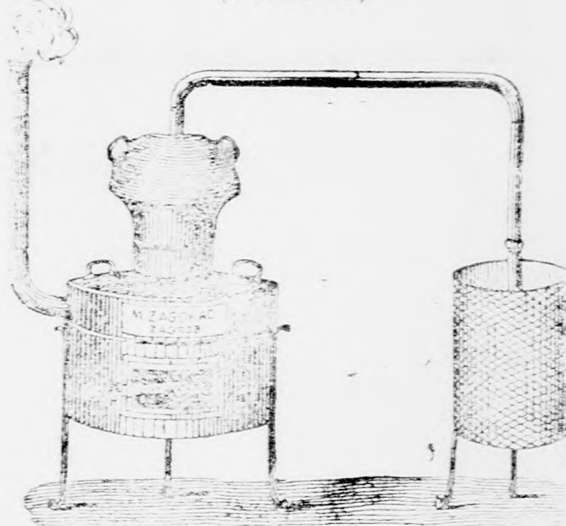
la garantált 98%

kg-kent K 25—
hordóvételeinél 100 kg-on felül K 24 50

a Torontáli Agrárbank R.-T.
Veliki Becskerek. Telefon 2—42.

Saját készítésű üstök

(kazanok)

gyorsfűző modern kazánok pálinka fő-
zésre minden alacsony alakban, min-
den nagyságban, skilerekkel, hűtőkkel
készülnek nálam nagy gyárak, pálinka
főzők számára, valamint kisebbek el-
helyezését is vállalom, épügy minden
e szakmába vágó munkát, kazánokat
takaréktűzhelyek és ruhamosás cél-
jaira. Elsőrendű szolid kivitel a leg-
olesőbb árak mellett. 1320

Miloš Zagorac KAZAN- ES
ÜSTGYÁRTÓ
ZAGREB, ILICA 170.

Árjegyzéket kívánatra díjtalanul küldök.

PLEITZ FER. PÁL

Veliki Becskerek

Obilityeva (Zapolya) utca 1. sz.

Telefonszám 21.

Telefonszám 21.

Könyvnyomda □ Lapkiadás □ Nyomtatvány-
raktár □ Tömöntöde □ Könyvkötészet
Ruggyantabélyegzőgyártás. □ □

ELŐ
Egy évre
Félévre
Negyedévre
Egy óra
Egy

A magy

a kormány-
tokában he-
napban új
sét. Örömmel
tén. t. mer-
gyar nemze-
nek lehető-
tul a város-
kultúrájának
megteremtés
közösségnek
nak és me-
letünk leza-
vallások el-
szekítő vo-
amelyek m-
ban találko-
művészet. a
mában a n e
tata fogja e-
dennapi, vá-
ból olda dis-
el. Ebben
megszűnik
szor fájó k-
fiai egyetlen
telligencia
magukat. G-
ban. Rous-
szkiban. Ad-
emberiség s-
táze fengol-
főténor-
és szepet-
közösségben
mell. t. az
ben és az
kutatja, va-
hátár mell-
vajjon elle-
szág porát
szikra, ame-
ként az eg-
tott?
Az ország
tika poronf-
csengésben
fegyverek.
tünk gyarl-
emberek ör-
örök esatán
jok, felekez-
vivják tov-
föbünvire-
delmüket. I-
kultura irá-
ben, menné-
össze, a kult-
lánc a lelke
csillapodik
hárei jármé-
villog az ö-
kezőben, a
esodálatos
ellenséget l-
embert test-
-A magya-
désével új s-
lad ki a vár-
bölcs belátá-